

Академик Зоран Лакић, ИЗ ДАНА У ДАН ГОДИНА,
Подгорица, 2013, 380 стр.

Ријеч је о новој теми и новом начину њене елаборације. Аутор је у књизи презентирао свој једногодишњи рад који је обавио 2012. године. У Годишњаку за ту годину Црногорске академије наука и умјетности наведени су детаљни подаци о његовом научном раду у тој години: Објавио је три посебна издања, 26 саопштења на научним скуповима или објављених у периодици, 16 рецензија и промоција на којима је јасно наступао, око 20 осталих јавних трибина и шест интервјуа – све укупно 76 нових библиографских јединица, па њихов број сада премашује цифру од 1.200 јединица.

Ова књига, међутим, превазилази све то и на одређен начин може се тумачити и као нека врста радне свеске једног академика ЦАНУ. Ови подаци изазивају дивљење и наговјештавају значај научно-историографског рада у области друштвених наука и посебно историјске науке. Елабориране су значајне историографске теме.

Нова књига академика Зорана Лакића по много чему је одиста нова у нашој историографији. Само тај податак изазива знатижељу не само научне јавности. Пођимо од наслова – „Из дана у дан – година“. У овакав наслов упакована је права историограф-

ска студија са најразноврснијим питањима савремене историографије Црне Горе, на заиста необичан и сасвим оригиналан начин. У ствари ријеч је о синтетичком тексту о свим темама којима се аутор бавио за само једну годину дана. Још када се томе дода детаљан извјештај о личном годишњем раду академика – ето и право одговора за злурадо и нихилистичко питање „Што то раде ЦАНУ и њени чланови“ на које аутор одговара овом књигом обима преко 350 страна.

„Из дана у дан-година“ понекад личи и на дневник, а уствари је темељна студија о најделикатнијим питањима историографије Црне Горе, заборављеним, па чак и спорним: Царевом Лазу, првим државним везама Црне Горе и Русије прије 300 година, филозофија рата и мира Светог Петра Цетињскога, контроверзама везаним за свјетски дисконтинуитет Милована Ђиласа и да не набрајамо даље. Аутор нас на прави начин упознаје и са активностима ЦАНУ на плану издавачке дјелатности.

Елабориране су још значајне историографске теме из богате прошлости Црне Горе. Ради примјера навешћемо само неке од њих: Балкански ратови и Црна Гора, Црногорска историографија о Балканским ратовима 1912-

1913, Зборник радова о осамдесетогодишњици ослобађања Пријепоља, Пријепоље 1993, Босна и Херцеговина о односима Србије и Хрватске, Уставно-правни положај српског народа у Црној Гори, Ослобађање Косова и Метохије у Балканским ратовима, Идентитет Црногораца кроз историју, Аутономија Санцака у југословенској федерацији у оснивању, итд.

Иако смо под финансијском блокадом скоро три године, импонује и начин како је организован рад у таквим условима. Многима ће се допасти одабрани текстови „које смо читали као колумне у дневним новинама „Дан“. То је она савремена историја која корача у нашем времену заједно са нама који често ћутимо. Академик Зоран Лакић се, рецимо, јавно пита да ли Црна Гора може да улази у НАТО, нарочито без да било кога пита, као што је НАТО на сличан начин бомбардовао нашу земљу 1999. године.

Аутор надаље јасно и гласно упозорава да и данас „са Ловћена кличе вила, ој Русијо мајко мила“, а званична Црна Гора уводи некакве санкције тој истој Русији...

Посебно указујемо на документациони цио књиге. Дат је извод из бо-

гате комуникације академика Лекића са пријатељима „из читавог свијета“.

Неке колеге су му замјериле да је то приватна активност, а он им академски одговара кратким текстом са почетка књиге да је активност сваког академика увијек ширег значаја. Није приватна ствар што је академик Лакић држао предавања на париској Сорбони и био члан комисије за одбрану доктората на Сорбони, или што је бесједио у Руској академији у Москви, али што има своје докторанте у Грчкој и далекој Аустралији, да не помињемо оне у претходној Југославији. То је афирмација и аутора, и ЦАНУ и Црне Горе. Сложиће се сви који прочитају тај дио текста и књиге „Из дана у дан – година“.

Увјерени смо да ће нова књига Зорана Лакића заузети високо мјесто у нашој новијој историографији и да ће је слиједити покољења, нарочито млађих историчара.

„Из дана у дан – година“ је заиста књига за допадање. Овај осврт ћу завршити цитатом са стране 305. у коме се одаје велика почасти аутору предлогом да буде један од пет замјеника генералног директора Библиографског института у Њујорку и молим „да прихватите ову престижну почасти“.

Др Владимир Јовићевић